

660 G. VON ALFTHAN – J. V. SNELLMAN
 HUB, JVS handskriftssamling

Högädle Herr Senator.

Återkommen ifrån min i sednaste brefvet omnämnda resa, är jag numera i tillfälle att omständligare besvara Herr Senatorns förslager.

Jag har personligen haft tillfälle att taga kännedom om tillståndet i Salo et Haapajärvi härad, samt Uleå och Limingo Socknar af Uleå
 10 härad; lägges härtill Ijo och Muhos Socknar af sistnämde härad och våra båda södra kuststäder, så hafva vi den företrädesvis jordbrukande delen af länet med en befolkning af öfver 100 000 personer. Hvad här nedan omförmäles, rör nu företrädesvis denna trakt.

Skörderesultaterna utvisa sig i korthet som följer: rågen har flerstädes icke fullt uppfyllt de förhoppningar, som man hyste, hvartill hufvudsakliga anledningen torde måsta sökas uti den ogynsamma väderleken under blomningstiden, hvarförutom detta sädesslag å kyttländer, och långlåndta åkrar (särdeles i Piippola och Kårsämäki Socknar, Jokikylä andel af Pyhäjärvi samt spridda andra ställen) tagit
 20 skada af frost. Rieafkastningen varierar ifrån 3/4 till öfver 2 tunnor (ifrån 15 å 20 skylar). Sålunda blir afkastningen endast medelmåttig.

Kornet skulle, om utsädet varit bättre, i år hafva gifvit god åring; nu utfaller den på de flesta ställen under medelmåttan; den del deraf som frusit är icke betydlig, på de svårast hemsökta lokaliteterna kanske 20 %.

Hafra odlas endast i mindre skala; Poteterna hafva lyckats bra der de icke frusit, men äro i sistnämde fall af mindre än vanlig storlek.

När allt går omkring och enär den i år erhållna säden är af god och groende beskaffenhet, så har den ifrågavarande delen af länet erhållit
 30 sitt knappa behof af brödföda och utsäde – alldeles som Herr Senatorn uti sitt sednaste bref uttrycker sig.

Men huru går det vidare? Vi skola taga för exempel Oulais usla församling med något öfver 3 000 m: för att liqvidera Kronoresterna hafva Oulaisboerna allaredan (till bonden Pietilä i Pyhäjoki) försålt 200
 tunnor råg; lyckligtvis erhöilo de för detta parti 22 Mark, men nu har priset fallit till 20 mark och som handlanden Anderson, ansatt af banken för ett undsättningslån, är tvungen att af berörde församling nu genast utsöka 8 000 Mark, så måste yttermera 400 tunnor råg stryka, om icke möjligtvis en del af skulden kan erläggas i smör. Komma så
 40 Kronolånen – slutledningen gör sig sjelf,

Ännu en bekymmersam omständighet är den dåliga höskörden, öfverhufvudtaget omkring 1/3 under vanligheten. – Också förminkas ladugårdarne temmeligen häftigt, med 1/10, 1/8 och ända till 1/6; derjemte naturligtvis äfven smörproduktionen; en vidare följd är kreaturens fallande i värde.

Nu som det för det mesta just äro kor, hvilka för kronorester blifvit seqvestrerade och deras försäljning under närvarande förhållanden blefve ruinerande för allmogen, så anhåller jag med dagens post om tillstånd att vid restuppbörderna få emottaga spannmål efter marke-
 50 gångspris: 22,50 och 18 mark d. v. s. för något mera än denna vara nu och något mindre än den i vår kan köpas. Då auktionerna blifvit till den 15 Oktober uppskjutne, så hinner bifall härå ännu anlända, kanske i telegrafväg? Af de många förestående hemmansauktionerna torde endast den mindre hälften kunna undvikas, dels emedan vederbörande äro i fullkomlig afsaknad af all lösegendom, dels emedan andra skulder

förefinnas. Detta vore nu svar å Herr Senatorns 1:sta förfrågan.

2) Utgifvande af penningelån på några månader emot hypothek af säd, måste jag afstyrka:

a) emedan vår allmoge är en ytterst oackurat betalare, så att följden blefve nya utökningar, med nya executionskostnader;

b) emedan efter några månader, då lånen vore förfallne, det redan blir svårt att anskaffa nödiga penningar till erläggande af innevarande års utskylider och betalning å diverse lån (åt fattigvårdsstyrelserna m. m.); samt slutligen

c) emedan en svårare ställning tvingar till mera sparsamhet; nyttan härutaf blir, tror jag, större än af högre spannmålspriser, heldst kronan kan åstadkomma sistnämnde resultat äfven på annat sätt, nemligen genom att af allmogen emottaga spannmålen till högre värde, vid afbetalningar af rester och lån. 10

3) Ty ovilkorligt och generellt anstånd med inbetalningen af alla lån, sedan deras återbetalning sistlidet år blef reglerad, skulle enligt min åsigt verka alltför demoraliserande. Herr Senatorn invänder kanske, att skörden så också knappt förslår till behofvets fyllande, jag ber att härå få anföra:

a) Att allmogen är beredd på lånens indrifning; flere låntagare hafva fått riklig skörd, andra äro ordentligt folk som gerna småningom önska förminska sina skulder; det är derföre troligt, att många frivilligt och utan tvång betala bort så mycket som de kunna, – flertalet gör det visserligen icke, men det är ju icke heller nödvändigt, efter hvad Herr Senatorn sjelf säger. 20

b) Svårigheten att låta anståndet komma endast de mest nödställda tillgodo, häfver sig sjelf, om man låter det bero vid en frivillig uppbörd och denna heldst någonting inbringa; man får sedan se.

c) Måste magasinerna heldst något fyllas, på det man nästa vår kunde hjälpa de mestbehöfvande med utsäde; det är bättre att i nästa vår åter gifva ut, än att nu icke drifva någonting in. Som vi här hafva kronobodar närapå i hvarje Socken, faller sig också transporten fram och åter icke särdeles dyrt. 30

Till följe af allt detta har jag ansett mig böra afvakta, hvad den till Oktober månad och första slädföret utlysande låneuppbörden inbringa,

Att staten tillsvidare måste hålla i beredskap ansenliga quantiteter till utsäde tjenlig spannmål och företrädesvis vårsäd, derom är jag fullkomligt ense med Herr Senatorn och då ovisst är, huru mycket nu möjligtvis inflyter samt vår unga hafrekultur nyligen fått en svår stöt, så vore högst önskligt att ifrån Wasa län erhålla ett par tusen tunnor groende hafra, ännu innevarande höst. 40

Deremot har de sednaste årens erfarenhet gifvit vid handen, att våra trafikerande ganska väl, utan styrelsens mellankomst, förstått att sörja för fyllandet af brödföda behofvet; några försök hafva visserligen af enskilda blifvit gjorda att erhålla förskott, men jag har alltid afböjt dem. Innevarande år dels finnes, dels förväntas

i Torneå	1 430	–	–	–	3 400	–	–	
i Uleåborg	4 270	–	–	–	3 390	–	–	
i Brahestad	730	–	–	–	1 350	–	–	
Summa	6 430	–	–	–	8 140	–	–	50

Alltsammans reduceradt till tunnorr spannmål och sammanlagdt med import till Kajana stad och Kemi, således öfver 20 000 tunnorr – företrädesvis afsedt för de norra och östra delarne af länet, hvilka alltid behöfva tillskott. Denna import förekommer mig till och med något

större än som skulle behövas, då man besinnar, att behovet egentligen kommer att göra sig gällande först under nästkommande års seglationstid.

4) Med grunddikning är först en ytterst ringa början gjord, experimentalfältet å Koivikko jordbruksskola drainerades för ett år sedan; några hemman i Kemi Slocken och ett i Salo Slocken tror jag, samt någon enda stadsåker hafva stendiken: för öfrigt är saken okänd och kan derföre ej i hast åstadkommas,

10 Det skulle nu återstå för mig att yttra mig öfver nödvändigheten af undsättningsarbeten, och särskildt om och hvilka slöjder här kunde uppmuntras och uppkomma. Men då mitt bref redan blifvit nog långt, särdeles som jag önskat vid detta tillfälle lemna några upplysningar om skörderesultaterna || en officiell anmälan hade blifvit ett uppreparande af hvad jag inom 10 å 14 dagar, vid afgifvande af 3:dje årsvextberättelsen, måste inrapportera||, – och ämnet är för omfattande, så nödgas jag lemna detta viktiga kapitel till en annan gång.

20 Jag beder blott att få nämna, det allmänna undsättningsarbeten för innevarande höst torde kunna undvaras, men svårligen nästa vår; att flera påbegynta vägarbeten verkligen förblifva utan större nytta, om de icke få slutföras, hvarföre nödiga medel härtill vore oundgängligen nödvändiga. Om dessa sednare skall jag längre fram på vintern hemställa, kanske också redan förr.

Med anledning af resultaten af landbruksmötet i Brahestad, ämnar jag snart komma in med en underdånig hemställan angående lempliga (och icke alltför dyra) medel och åtgärder till ladugårdsskötselns och mjölkhushållningens förbättrande i länet.

30 Skogsvarukonjunkturerna lära beklagligtvis vara så dåliga, att våra trafikerande påstå sig icke ens gratis kunna fälla virke i kronoskogarne, om detta blefve dem beviljad. Och ändå äro slöjder baserade på tillgodogörande af skogsprodukter, bland de viktigaste, emedan det är snart sagdt den enda handtering, som allmogen mera allmänt är van vid och bekant med.

Med utmärktaste högaktning och uppriktig tillgifvenhet har jag äran teckna mig, Högdle Herr Senatorns

Ödmjukaste tjänare
G. Alfthan

Uleåborg den 2

40

661 J. V. SNELLMAN – N. ADLERBERG DECEMBER 1866, KONCEPT
RA, JVS samling

1:o Ob Eisenbahnen dem Lande *nützlich* sind:

a) Um den Transport von den Gewässern im Innern des Landes zu ermöglichen?

b) Um den Verkehr im Lande überhaupt zu befördern;

50 c) Um eine Verbindung mit Russland und dem Auslande herzustellen.

2:o Ob dieselben in irgend einer Hinsicht gegenwärtig *nothwendig* sind?

a) Um den Export zu heben?

b) Um der Bevölkerung Arbeit zu verschaffen.